

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 4 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. SB.6.1.1 · Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Annenin grubunun yakın çevreden (mahalle) ve yüz yüze kurulduğunu, Burak'ın grubunun ise uzaktaki kişileri de kapsadığını belirtir.	8
a)	Grupların oluşma biçiminin teknoloji ve yaşam koşullarına bağlı olarak değiştiği çıkarımını yapar.	4
b)	Çevrim içi toplantı yönetme rolünün internet ve iletişim teknolojileri olmadan mümkün olmadığını, annesinin çocukluğunda bu imkânların bulunmadığını açıklar.	8

a) Örnek cevap: Annesinin arkadaş grubu yalnızca mahalledeki çocuklardan oluşuyordu ve yüz yüze görüşüyorlardı. Burak'ın grubunda ise başka şehirlerdeki kuzenleri de var. Demek ki teknoloji geliştikçe gruplar yakın çevrenin dışına taşıyor, grupların oluşma biçimi değişiyor.

b) Örnek cevap: Çevrim içi toplantı ancak internet ve bilgisayar ya da telefonla yapılabilir. Annesi çocukken bu imkânlar olmadığı için böyle bir rol yoktu.

Sık hatalar: Yalnız iki dönemi anlatıp karşılaştırma yapmamak; Değişimin nedenini belirtmemek

2. SB.6.1.2 · Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	İllerin ülkenin farklı ve birbirine uzak kesimlerinde (batı, kuzey, güneydoğu, doğu) olduğunu belirtir.	3
a)	Uzak yerlerde aynı geleneğin yaşatılmasının ortak kültürü ve birlik duygusunu güçlendirdiğini yorumlar.	6
b)	Barışmanın kırıncılıkları giderip insanlar arasındaki bağları güçlendirdiğini açıklar.	6

a) Örnek cevap: İller ülkenin batısında, kuzeyinde, güneydoğusunda ve doğusunda; birbirlerine çok uzaklar. Buna rağmen bayramlar aynı biçimde kutlanıyor. Bu, kültürel bağlarımızın ülkenin her yerinde ortak olduğunu gösterir ve insanları birbirine yakınlaştırır.

b) Örnek cevap: Bayramda küs olanların barışması kırıncılıkları ortadan kaldırır; aileler ve komşular arasındaki bağlar güçlenir, toplumda huzur artar.

Sık hatalar: Haritadaki konum bilgisini kullanmamak; Geleneği anlatıp toplumsal birliğe etkisini yorumlamamak

3. SB.6.1.2 · Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Birinci örneği yazar (Türkçe, Nasreddin Hoca fıkraları, yemekler, bayramlar).	3
a)	İkinci örneği yazar.	3
b)	Ortak dil ve kültürün, uzakta yaşasalar da insanları birbirine ve ülkelerine bağladığını yorumlar.	6
b)	Bu bağlılığın toplumsal birliğe katkısını belirtir.	3

a) Örnek cevap: Türkçe konuşmaları ve Nasreddin Hoca fıkralarına birlikte gülmeleri.

b) Örnek cevap: Aybuke başka bir ülkede yaşasa da aynı dili konuşması ve aynı gelenekleri yaşatması onu kuzenlerine ve Türkiye'ye bağlar. Bu bağlar, nerede yaşarsak yaşayalım aynı toplumun parçası olduğumuzu hissettirir ve birliği güçlendirir.

Sık hatalar: Kültürel bağ yerine yer adlarını yazmak; Bağların etkisini yalnızca aile içinde düşünmek

4. SB.6.1.3 · Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Konuşmanın bir yararını yazar (komşuluk ilişkisinin bozulmaması, sorunun daha hızlı ve kırılganlık olmadan çözülmesi, karşı tarafın da gerekçesini anlatabilmesi vb.).	8
b)	İki tarafı da gözetken uygulanabilir bir öneri yazar (ör. müziğin belli bir saatten sonra kısılması, kulaklık kullanılması).	7

a) Örnek cevap: Komşular birbirine kırılmadan sorunu çözebilir; belki müzik dinleyenler rahatsızlık verdiklerinin farkında değildir.

b) Örnek cevap: Müzik saat 22.00'ye kadar dinlensin, sonrasında ses kısılsın ya da kulaklık kullanılsın.

Sık hatalar: Öneri yerine yalnızca yasak koymak; Konuşmanın yararını açıklamadan 'daha iyi' demek

5. SB.6.1.3 · Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	İtiraz edebilecek bir grup belirtir (bahçesinde sebze yetiştirenler, araç yıkama işletmeleri vb.).	3
a)	Grubun gerekçesini mantıklı biçimde açıklar (geçiminin ya da ürününün zarar görmesi vb.).	3
b)	Birinci müzakere kuralını yazar (karşı tarafı sözünü kesmeden dinlemek, saygılı dil kullanmak, görüşünü gerekçelendirmek, ortak noktaları aramak, kişileri değil fikirleri tartışmak).	3
b)	İkinci müzakere kuralını yazar.	3
c)	En az iki öneriyi birleştiren uygulanabilir bir çözüm yazar.	3
c)	Çözümde itiraz eden grubun kaygısını gözetken bir düzenleme bulunur (ör. sulamanın yasaklanması yerine akşam saatlerinde sınırlı sulamaya izin verilmesi).	5

a) Örnek cevap: Bahçesinde sebze yetiştiren aileler itiraz edebilir; çünkü sulama yapamazlarsa ürünleri kurur.

b) Örnek cevap: Herkes sözünü bitirene kadar dinlenmeli. Görüşler saygılı bir dille ve gerekçesiyle söylenmeli.

c) Örnek cevap: Bahçe sulama tamamen yasaklanmasın; yalnızca akşam saatlerinde ve sınırlı süreyle yapılsın. Aynı zamanda su tasarrufu kampanyası düzenlensin. Böylece hem su korunur hem de bahçe sahipleri ürünlerini kaybetmez.

Sık hatalar: Müzakere kuralı yerine çözüm önerisi yazmak; İtiraz eden grubun kaygısını çözümde hiç gözetmemek

6. SB.6.2.1 · Ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özelliklerini algılayabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kuzeyde I, batıda III, güneyde IV numaralı denizi belirtir (batı için II de yazılırsa kabul edilir; ikisi doğruysa ölçüt puanının yarısı verilir).	6
b)	1 ve 2 numaralı ülkeleri belirtir.	3
c)	Bir sonucunu yazar (deniz ticareti ve limanlar, balıkçılık, deniz turizmi, deniz yoluyla farklı ülkelere ulaşım vb.).	6

a) Örnek cevap: Kuzeyinde I, batısında III, güneyinde IV.

b) Örnek cevap: 1 ve 2.

c) Örnek cevap: Denizlerle çevrili olduğu için limanlardan gemilerle birçok ülkeyle ticaret yapılabilir.

Sık hatalar: Doğudaki komşuları Avrupa ülkesi sanmak; Marmara'yı Türkiye'yi çevreleyen açık deniz saymak